

XIV Riigikogu, V istungjärk, infotund

Kolmapäev, 14.04.2021, 12:00

5. 13:00 Valdkonnas toimuv seoses pandeemiaga

13:00 Esimees Jüri Ratas

Liigume edasi viienda küsimuse juurde. Selle on esitanud Riigikogu liige Helmen Kütt, sellele vastab valitsuse liige sotsiaalkaitseminister Signe Riisalo ja teemaks on valdkonnas toimuvast seoses pandeemiaga. Helmen Kütt, palun!

13:00 Helmen Kütt

Suur tänu, austatud eesistuja! Lugupeetud sotsiaalkaitseminister! Pandeemia on toonud kaasa väga paljude inimeste suurema töökoormuse ja ka suurema terviseriski. Tervise- ja tööminister on väga palju tervishoiutöötajate muredest rääkinud, välja toonud ja otsinud lahendusi. Haridus- ja teadusminister on seda väga suurelt teemana tõstnud ning rääkinud õpetajate suurest töökoormusest ja vajalikust abist neile. Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon on pöördunud nii Eesti Vabariigi peaministri, rahandusministri, sotsiaalkaitseministri, tervise- ja tööministri kui ka Riigikogu rahanduskomisjoni ja sotsiaalkomisjoni poole oma ettepanekutega, mis puudutavad riigi eelarvesstrateegiat. Siin on toodud väga-väga mitmeid punkte, mida palutakse kaaluda, lahendada.

Teil on minu meelest praegu hea võimalus rääkida, mis siis on need teemad, millega teie lähete läbirääkimistesse, mis sotsiaalvaldkonna töötajaid puudutavad. Sellepärast et sotsiaalvaldkonnas on see tähelepanu sellele suurele töömahule ... Teinekord ainukesed, kes lähevad üksi jäänud inimese juurde, on just nimelt hooldustöötajad, sotsiaaltöötajad ja nende inimeste toimetulek, kes seal kodus üksi on ja vajavad seda tuge, nii nagu nad vajasid ka enne pandeemiat, sõltub väga suuresti just sotsiaaltöötajatest.

Väga vähe on nendest räägitud, omavalitsused kindlasti tunnetavad ja toetavad nii palju kui võimalik, aga nagu te aru saate, see teema, et need inimesed vajavad suuremat toetust ka riigi poolt, et oleks üle Eesti võrdselt tagatud nendeni kas koolituste jõudmine, vajab siiski riigi suuremat tähelepanu.

13:02 Esimees Jüri Ratas

Signe Riisalo, palun!

13:02 Sotsiaalkaitseminister Signe Riisalo

Aitäh, proua Helmen Kütt! Lugupeetud saadikud! Väga olulise küsimuse on proua Helmen Kütt tõstatanud. Ja mul on selles mõttes küll hea meel, et Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon on küll ühtpidi sotsiaaltöövaldkonna esindusorganisatsioon, aga teistpidi ka väga hea partner Sotsiaalministeeriumile. Oma tegevuses on tegelikult saanud Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon ka tuge Sotsiaalministeeriumilt. Nii mainekujunduse ja sotsiaaltöö valdkonnas kui ka aastakonverentsi korraldamine, kvalifikatsioonide hoidmine, kutsestandardid arendamine, sotsiaaltöö eetika uuendamine, mentorlus sotsiaaltöötajatele, see kõik on tegelikult midagi, mida selle ja järgmise aasta jooksul ligi 200 000 eest ka Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest on võimalik ... endal teha.

Aga mis puudutab riigi poolt, siis nii lisaelarvest kui ka RES-i läbirääkimistel on sotsiaalvaldkonnale ressursse planeeritud. Erihoolekandele ja rehabilitatsiooniteenustele on selleks aastaks lisaelarvest 1,2 miljonit eurot kavandatud ja see ressurss läheb eeskätt töötajate kovichoonide ja supervisioonide osutamiseks, et hoida inimesi, kes raskel eesliinil töötavad, vaimselt tervena. Samamoodi erihoolekandes tegevusjuhendajatele e-koolituste pakkumine, sest distantsilt on nüüd ja praegu rohkem võimalusi kui füüsiliselt kokku tulla ja koolitada. Samamoodi tahvelarvutite soetamine klientidele, aga ka kiirtestide kasutamine selleks, et üld- ja erihoolekandel saaksid inimesed oma lähedastega kokku puutuda.

Pikemaajalises vaates on väga oluline, mida me ka riigieelarve läbirääkimistel lauale oleme tõstnud. ...põhine rahastusmudel hoolekande üldhoolekandes, et vähendada omaste ja inimese enda kulutusi ja tagada kvaliteetsemat teenust. Samamoodi ka erihoolekande finantseerimises on meil suured väljakutsed.

Eraldi tahan rõhutada, et meil on ressursid kavandatud ka erivajadustega laste reformi läbiviimiseks, aga seda juba pikemas vaates. Ja mis kõige olulisem, jätkuvalt ja jõuliselt püüame tuua pilti ka raha vaates vaimse tervise teemasid, et need ei kukuks laualt maha sellel hetkel, kui kriis on pealtnäha läbi, aga inimesed tuge vajavad. Nii et ka vaimne tervis on meil jätkuvalt pildis.

13:05 Esimees Jüri Ratas

Ja nüüd esimene täpsustav küsimus. Helmen Kütt, palun!

13:05 Helmen Kütt

Suur aitäh! Väga hea kuulda läbi teie suu nendest tegevustest ja plaanidest. Väga paljud küll nendest puudutasid kliente ehk neid, kelle heaks töötavad sotsiaaltöötajad. Ma lihtsalt rõhutan, et selles pöördumises oli ka palve tagada 2015. aasta määruses kokku lepitud erihoolekande tegevusjuhendajate töötasu tõus 2022. aastaks kuni 95% öendustöötajate töötasust. Need on väga vajalikud ..., mis puudutavad inimesi, kelle heaks töötavad sotsiaaltöötajad aga sotsiaaltöötajate heaks ... See, et seni on ministeerium toetanud väga palju ka kõiki neid toredaid üritusi, mis kahjuks praegu pandeemia ajal on jäänud tegemata, on suurepärane.

Ma loodan, et see kuri viirus taandub ja need tegevused jätkuvad, nii et sotsiaaltöötajad saavad nii tunnustusüritusi kui ka koolitusi läbi Eesti korraldada. Aga just küsimus, nüüd veel üks aspekt, mis puudutab andmesüsteeme. SKAIS2, ei tahaks küll nimetada seda nimetust, sest ma tean, et see on väga suur murelaps. Aga tegelikult kõik need abivahendid, mis sotsiaaltöötajatel on, ja kui palju võtab aega nende täitmine, ja nad ei ole omavahel niimoodi lingitud, et see tööd kergendaks, vaid tegelikult võtab sellest väärtuslikust tööajast veel päris suure osa ära. Järsku oleks põhjust tunnistada, et SKAIS2 on ebaõnnestunud, ja alustada puhtalt lehelt ja luua see süsteem, kus arvestatakse ka rohkem sotsiaalvaldkonna töötajate ettepanekuid. Kuidas te sellesse suhtute?

Aga veel kord aitäh, sest valdkonda tundva inimesena on ju kohe aru saada, et te sellega tegelete.

13:07 Sotsiaalkaitseminister Signe Riisalo

Aitäh, proua Helmen Kütt, täpsustava küsimuse eest! Ma korraks tulen eelmise küsimuse juurde. Mis puudutab erihoolekande- ja rehabilitatsiooniteenuse puhul kovisioone, supervisioone, aga ka e-koolitusi, siis need on ikkagi eeskätt mõeldud sotsiaaltöö tegijatele, mitte klientidele. Vaadates natukene tagasi ajalukku, siis 2015. aastast kuni 2019. aastani on 34% tõusnud brutopalk erihoolekandeteenuse osutajatele, vahetutele osutajatele. Aga sellele vaatamata tegelikult värske palgauuringu andmestiku kohaselt, mida Rahandusministeerium on esitanud, oli 2010. aastal 512 keskmine brutopalk sotsiaalhoolekandes ja see oli eelmiseks aastaks oli tõusnud 1062-le. Kahetsusväärset on see jätkuvalt ainult 73% keskmisest brutopalgast, mis meil Eestis on, ja see on kindlasti väljakutse, millega nii valitsus kui ka mina ministrina peame tegelema.

Teine pool oli SKAIS2, te nimetasite. Ma arvan, et te pidasite silmas STAR-i, mis on sotsiaalteenuste andmeregister, mis on kohalikule omavalitsusele ja teenuseosutajatele kasutamiseks. SKAIS2 on või SKAIS tervikuna on samamoodi sotsiaalteenuste andmebaas, aga kasutamiseks peamiselt riigiasutustele. Tõsi, STAR on välja töötatud juba mõnda aega tagasi. Kõik digilahendused ja e-lahendused arenevad ajas, sest elu ise edeneb edasi, ja see käepärasus ja mugavus sotsiaaltöötaja jaoks on ülimalt oluline, et väärtuslik sotsiaaltöötaja aeg ei kuluks mitte arvutis töötamisele, vaid ikka kliendiga töötamisele.

Ja ma nõustun täiesti, et sotsiaalteenuste andmeregistri kaasajastamine on pidev väljakutse minu ametis, kus kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajate heaolu ja töömugavus on üheks eesmärgiks, mida me ka läbi Sotsiaalkindlustusameti kohalike omavalitsuste talituses püüame iga päevaga järjest enam tagada, olgu see siis digitaalne tööriist või olgu see tõenduspõhine töömeetod, mille ellurakendamist me aitame toetada, või olgu see lihtsalt juhendamine ja nõustamine kohaliku arengukava koostamisel. Aitäh!